

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 300/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., so sídlom D., zastúpenej advokátkou JUDr. M. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 218/97 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2008 doručená sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., so sídlom D. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. M. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 218/97.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že 6. marca 1997 jej právny predchodca podal na krajskom súde návrh na začatie konania proti odporcovi o zaplatenie dohodnutej odplaty za uskutočnenie leteckej prepravy, ktorá bola uznaná odporcom v celej výške. Konanie bolo na krajskom súde vedené pod sp. zn. 2 Cb 218/1997.

Z dôvodu zákonného ručenia pribudol neskôr na strane žalovaného druhý účastník. Taktiež došlo k zámene účastníkov na strane žalobcu. Rozsudkom z 29. mája 2000 č. k. 2 Cb 218/97-333 krajský súd žalobu zamietol. Na základe odvolania žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Obo 66/01-363 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a vyhovel návrhu, aby do konania namiesto žalobcu C., vstúpila sťažovateľka.

Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cb 218/97 z 21. novembra 2003 súd zaviazal oboch žalovaných na zaplatenie celej žalovanej čiastky aj s príslušenstvom. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný v 2. rade. Žalovaný v 1. rade odvolanie nepodal, keďže bol v tom čase už insolventný.

Najvyšší súd v konaní pod sp. zn. 4 Obo 178/04 zrušil rozsudok voči žalovanému v 2. rade a vec vrátil súdu prvého stupňa s tým, že treba preskúmať platnosť zmluvy o prevode obchodného podielu, ako aj z dôvodu, že najvyššiemu súdu boli doručené falzifikáty, ktoré fingovali postúpenie pohľadávky žalovaným. Skutočnosť, že išlo o falzifikáty, bola preukázaná znaleckým dokazovaním.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Cb 218/97-673 z 26. apríla 2006 zamietol návrh sťažovateľky, čo odôvodnil nesplnením podmienok konania podľa ustanovenia § 155 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Nielenže v tomto prípade nedošlo k žiadnej výzve sťažovateľky zo strany súdu, ale išlo o zjavne chybný výklad predmetného ustanovenia zákona súdom. Krajský súd odôvodnil zamietnutie návrhu po takmer desiatich rokoch konania tým, že keďže je predmet konania vyjadrený v cudzej mene (eurách), je nútený v zmysle zákona návrh zamietnuť, a to napriek tomu, že proti tomu istému žalovanému rovnaký rozsudok na plnenie v cudzej mene (eurách) v tom istom konaní už vydal. Krajský súd tak rozhodol nielen v rozpore so svojím

predchádzajúcim rozhodnutím, platným právnym stavom, ale aj v rozpore s predchádzajúcim rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorým mu bol vrátený spis na opätovné rozhodnutie. Proti tomuto rozsudku žalobca podal odvolanie.

Krajský súd uznesením č. k. 2 Cb 218/97-712 z 21. novembra 2006 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za odvolanie sťažovateľky. Podľa sťažovateľky krajský súd pritom postupoval v rozpore s ustanovením § 10 ods. 2 písm. a) zákona č. 71/1992 o súdnych poplatkoch v platnom znení, čím podľa nej došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú čl. 46 ústavy.

Na základe odvolania sťažovateľky najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Obo 314/2006 z 28. februára 2007 uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Cb 218/97 zrušil.

Uznesením sp. zn. 2 Obo 88/2007 z 20. februára 2008, ktoré bolo sťažovateľke doručené 7. apríla 2008, najvyšší súd rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 Cb 218/1997 z 26. apríla 2006 zrušil a konanie vo veci samej zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Sťažovateľka opakovane urgovala meritórne rozhodnutie vo veci. Podľa nej išlo o jednoduché nezaplatenie dlžnej sumy a celá čiastka bola ešte v prvom štádiu konania druhou stranou uznaná v celom rozsahu ako záväzok z nezaplatených faktúr. Sťažovateľka poukazovala na praktiky podnikateľov - spoločníkov žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade - išlo o tých istých spoločníkov - zbaviť spoločnosť majetku, a tak ju priviesť do konkurzu, čím by sa stal neskorší rozsudok prakticky nevykonateľným. K tejto situácii podľa sťažovateľky došlo aj na základe nečinnosti krajského súdu, resp. na základe nesprávneho postupu tohto súdu, t. j. na základe opakovaných a nesprávnych rozhodnutí v rozpore so zákonom, ktoré mali za následok závažné prieťahy v konaní.

Najvyšší súd napokon svojím rozhodnutím po takmer 11-tich rokoch trvania konania o nezaplatené faktúry konanie zastavil z dôvodu, že spoločnosť aj druhého žalovaného zanikla, teda nebolo rozhodnuté vo veci samej.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že: „... *súdne konanie, ktoré bolo začaté podaním žaloby dňa 6. 3. 1997 na Krajský súd v Prešove, bolo právoplatne ukončené 20. 2.*

2008 - a to len zastavením konania pre zánik odporcu! Počas 11 ročného súdneho konania zanikli obaja žalovaní! Zdôrazňujem, že na tieto praktiky predmetných podnikateľov bol súd opakovane upozorňovaný a bol opakovane urgovaný aj na vydanie meritórne rozhodnutia a to počas celého takmer 11-ročného trvania súdneho konania. Celá pohľadávka bola žalovanými uznaná v prvom štádiu konania a išlo len o nezaplatené faktúry. S ohľadom na predmet konania a vyššie uvedené rozhodnutia Krajského súdu, namietame porušenie ústavných práv žalobcu Krajským súdom v Prešove, tak ako je nižšie uvedené. Menovite rozhodnutia tohto súdu, ktoré mali za následok prietahy v konaní a v konečnom dôsledku zapríčinili, že žalobcovi nebola poskytnutá súdna ochrana.

Z vyššie uvedených dôvodov sťažovateľ namieta porušenie práv na súdnu a inú právnu ochranu, konkrétne Čl. 46 ods. 1 Ústavy.

Rovnako sťažovateľ namieta porušenie Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ si uplatňuje v dôsledku viac ako 10 rokov trvajúceho súdneho konania, ktoré v dôsledku prietahov bolo nakoniec zastavené bez poskytnutia spravodlivosti - bez konečného meritórneho rozhodnutia sporu, svoj zákonný nárok. Na základe neodôvodnených prietahov v predmetnom konaní v súlade s Čl. 127 ods. 3 Ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde si uplatňujeme ujmu vo výške 9.350.000,- Sk (slovom Deväť miliónov tristo päťdesiat tisíc korún slovenských. Vyčíslenie uvedenej ujmy vychádza zo sumy istiny nároku, ktorý bol predmetom konania a ktorý už bol súdom právoplatne priznaný voči žalovanému v prvom rade - ktorý zanikol. Bol priznaný /neprávoplatné rozhodnutie/ aj voči žalovanému v druhom rade. Ďalej pozostáva zo sumy príslušenstva predmetného nároku uplatneného v napadnutom súdnom konaní a zo sumy trov súdneho konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v napadnutom súdnom konaní.“

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa B. s.r.o. na prerokovanie a rozhodnutie vecí bez zbytočných prieťahov upravené v Čl. 46 a Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote zaručené v Čl. 6. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

- postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 218/97, bolo porušené.

Sťažovateľovi B., s.r.o., so sídlom D., priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 9.350.000,- Sk (slovom deväť miliónov tristo päťdesiat tisíc korún slovenských), ktoré je Krajský súd v Prešove povinný sťažovateľovi vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi B., s.r.o., so sídlom D., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť, do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

1. K námietke porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 218/97.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa sťažovateľky k porušeniu jej práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo

v dôsledku toho, že krajský súd pri rozhodovaní jej veci rozsudkom z 26. apríla 2006 postupoval procesne nesprávne, chybné si vykladal ustanovenie § 155 ods. 2 OSP.

Zo spisového materiálu týkajúceho sa veci, ktorý si ústavný súd zadovážil, je zrejmé, že o rozhodnutí krajského súdu č. k. 2 Cb 218/97-673 rozhodoval po odvolaní žalovaného v 2. rade najvyšší súd.

Ústavný súd vychádzajúc z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde poukazuje na skutočnosť svojej striktnej viazanosti petitom sťažnosti. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup krajského súdu, keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka aj využila, a o odvolaní proti nemu rozhodol najvyšší súd ako súd odvolací uznesením č. k. 2 Cb 218/97-712 z 21. novembra 2006. Z tohto dôvodu bolo treba sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Sťažovateľka v sťažnosti doručenej ústavnému súdu taktiež namietla, že v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 2 Cb 218/97 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ktorého porušenie sa namieta, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh ústavný súd zistil, že v čase doručenia sťažnosti už tvrdené porušovanie práv sťažovateľky netrvalo. Konanie, v ktorom malo dochádzať k zbytočným priet'ahom, bolo už právoplatne skončené 20. apríla 2008.

Tento skutkový stav bol základom na záver ústavného súdu, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2008